

Zápis z jednání Rady ARAS v ČT, 19.11.2015

19.11.2015 se uskutečnilo jednání mezi ARAS a ČT o dokumentární tvorbě a aktuálních otázkách ve spolupráci autorů ARAS s ČT.

účast za ČT: Jan Maxa (ředitel vývoje pořadů a programových formátů), Václav Myslík (ředitel výroby), Radomír Šofr (manažer vývoje Centra publicistické, dokumentární a vzdělávací tvorby), Petr Morávek (manažer realizace Centra publicistické, dokumentární a vzdělávací tvorby), Daniel Růžička (specialista-programové projekty)

účast za ARAS: Miroslav Adamec (předseda ARAS), Alena Derzsiová (místopředsedkyně ARAS), Ljuba Václavová (členka Rady ARAS), Marin Pátek (člen Rady ARAS), Jan Brichcín (člen Rady ARAS)

Rada ARAS předem zaslala řediteli Maxovi body, o nichž chce jednat. Bod I. byl předem konzultován mezi Radomírem Šofrem a Ljubou Václavovou.

Jednání se souhlasem přítomných nahrával tajemník ARAS Petr Koza.

O všech bodech se jednalo v domluveném postupu:

Bod I.

Jednání o námětu od chvíle jeho přijetí do evidence, přes přijetí do vývoje tvůrčí producentskou skupinou (TPS) až po projednání na programové radě (PR) a schválení či neschválení do výroby.

Ředitel vývoje Jan Maxa, na námítky autorů, že po přijetí námětu často pracují bez smluvních záruk, garantuje, že vyžádaná práce na přijatém námětu musí být kreativním producentem odměňována, producenti mají na vývoj látky finanční prostředky.

Vývojové peníze se, v případě schválení projektu do výroby, započítávají do výrobního rozpočtu a náklady na vývoj se vracejí do rozpočtu TPS. Není-li projekt schválen do výroby, hradí se náklady na vývoj látky z rozpočtu TPS. TPS je tak motivována k prosazení projektu do výroby.

Radomír Šofr, který je ve funkci manažera vývoje Centra publicistické, dokumentární a vzdělávací tvorby od letošního května, je pro tuto žánrovou oblast vybaven veškerými potřebnými kompetencemi a zaručuje členům ARAS, že se na něj mohou obrátit kdykoli, kdy nebudou spokojeni s postupem kreativního producenta. Veškerá práce, kterou si ČT od autora vyžádá, musí být nasmlouvána a po odevzdání a schválení řádně zaplácena.

Zaplacen bude každý vykoupený námět, i když autor scénáře je totožný s autorem námětu (dle sdělení ARAS někteří autoři mají zkušenost, že u autorského dokumentu toto není pravidlem a kreativní producenti námět neproplácejí).

Jan Maxa se s ARAS dohodl na neplatnosti nabídky ze strany kreativních producentů, konkrétně pana Kubice, vyslovené v květnu t.r., že autoři dostanou nový, „mustr“ pro vypracovávání námětu. Vypracování námětu je tedy i nadále v plně v rukou autorů a nadále platí požadavky, které jsou na webu ČT.

Dohoda o smluvním zajištění přijatého námětu v oblasti dokumentární, publicistické a vzdělávací tvorby:

1. Jakmile je námět po zaevidování a posouzení přijat KP do vývoje, nastává první fáze vývoje projektu. V něm dojde k písemné dohodě mezi KP a autorem, s jasně precizovanými podmínkami spolupráce na dalších postupech tak, aby vznikl natolik rozšířený námět, že jej bude moci KP předložit do nabídky Programu (tzv. „pitching“ a uzávěrkové řízení).
2. Po vypracování a odsouhlasení rozšířeného námětu vznikne oficiální smlouva na námět s honorářem podle dohodnutých tabulek a splněním všech případných podmínek, které byly písemně dohodnuty mezi KP a autorem na počátku vývoje - doplacení rešerší, obhlídek atd. Proplacení námětu je samozřejmé a to bez ohledu na to, zda autorů námětu je víc, nebo zda autor námětu bude i scenáristou, případně režisérem. V této fázi bude vystavena smlouva na scénář s podmínkami, jaká část scénáře bude vyplacena v případě, že se projekt nakonec neuskuteční.
3. Ve chvíli, kdy KP rozhodne, že fáze scénáře již umožňuje vypracování všech podkladů na jednání programové rady, TPS zajistí jejich vypracování a předloží projekt Programové radě k projednání. Výsledek jednání PR oznámí KP autorovi bez zbytečného odkladu.

Výjimkou z uzávěrkového řízení mohou být náhlá a aktuální témata, jejichž námět může být schvalován programovou radou operativně, výjimečně i korespondenčním způsobem, (např. současné téma uprchlíků). Systém dokáže být velmi pružný. Naopak některý námět může být kladně posouzen, ale vývojová práce na něm může být odložena – KP se s autorem domluví na jakou dobu, případně dojde k dohodě o opci.

Rozhodně byla Rada ujištěna, že veškeré vyžádané práce, vyplývající z jednání kreativních producentů s autory, budou smluvně zajištěny.

Bod II.

Jednání o zvýšení honorářů scenáristů a režisérů.

Ředitel výroby Václav Myslík jednoznačně odmítl jakékoli zvyšování honorářů u všech tvůrčích a realizačních profesí do chvíle, dokud se nezmění financování ČT. ŘV zopakoval, že ČT se koncesionářský poplatek dlouhodobě nezměnil, že veškeré možnosti úspor v provozních oblastech byly realizovány, že rostou mandatorní výdaje. Snahou ČT je nesnižovat objem výroby, dokud to nebude nezbytně nutné, což ale předpokládá, že se nebudou navyšovat dílčí náklady na výrobu. Připomněl, že sazebník honorářů scenáristů a režisérů se jako jediný novelizoval alespoň částečně před několika lety, na rozdíl od jiných štábových profesí. ČT uznává, že honoráře se dlouhodobě výrazně nemění, což může vést i k poklesu reálných příjmů u jednotlivých profesí, nicméně z výše uvedených důvodů nyní změna možná není, respektive vedla by ke snížení celkového objemu výroby. Izolovaná úprava sazebníku scenáristů a režisérů by logicky vyvolala reakci ostatních profesních organizací v podobě obdobného požadavku, hrozí „lavinový efekt“ s výrazně negativním dopadem na ekonomiku ČT.

Vedení ČT bude sazebníky tvůrců a realizačních pracovníků řešit ve chvíli, kdy se podaří upravit financování ČT (např. změnou legislativy tak, aby ČT mohla žádat o vrácení DPH z plateb dodavatelům v plné a nikoli snížené výši, jak je tomu dnes) . Nedojde-li ke změně v systému financování, bude nutné v horizontu několika let začít omezovat objem výroby.

Tento problém hrozí – i bez zvyšování jakýchkoli odměn – již v roce 2017, pokud se nepodaří řešit shora uvedené možnosti ke zvýšení příjmů ČT.

Petr Morávek (manažer realizace Centra publicistické, dokumentární a vzdělávací tvorby) ujistil Radu ARAS, že spolupracuje s vedoucími produkce ČT v rámci stavby rozpočtu pořadů tak, aby byl rozpočet po všech stránkách efektivní a jiné položky nebyly předraženy na úkor autorské odměny.

Ředitel Maxa proti požadavkům zvýšení honorářů argumentuje rovněž větší možností práce scenáristů a režisérů než jaká je obvyklá v jiných světových televizích - současný objem výroby ČT oproti jiným zemím je vyšší, argumentuje výrobou původních pořadů hrané tvorby v Norsku, Belgii a České televize, který je dle dostupných údajů v poměru 40:20:110.

Vzkaz tvůrcům: nebát se věci konzultovat s vedením TPS nebo dramaturgických/výrobních center v případě, že se s produkcí nelze dohodnout.

Ředitel Myslík dodává, že výrobní rozpočty jednotlivých již schválených pořadů na rok 2016 jsou již nastaveny a nejsou neomezené dodatečné prostředky na jejich příp. úpravy.

Rada ARAS argumenty Vývoje a Výroby chápe, ale odmítá se s nimi smířit, natož ztotožnit. Stanoviskem rady ARAS je, že průměrná mzda zaměstnanců ČT stoupla (nárůst v posledních letech je cca 1% ročně), zatímco autoři, kteří vytvářejí nejpodstatnější, tedy autorskou práci, která utváří podobu veřejnoprávního média, jsou odměňováni nejhůře a bez nároku na zlepšení (s takto formulovaným tvrzením však ČT nesouhlasí a nepovažuje ho za argumentačně podložené). Toto vedení jedná s ARAS častěji, otevřeněji, kolegiálně, ale v otázkách pro autory zcela zásadními, tedy s jejich finančním oceněním, jedná podobně, jako vedení minulé (i v tomto bodě si ČT vyhrazuje právo nesouhlasit se srovnáním, které není argumentačně podloženo). Autoři nemohou ze zákona být zastupováni odbory a tak ARAS, jako jejich profesní organizace, se snaží za své členy jednat. ARAS se s vysvětlením, poskytnutým zástupci ČT, nespokojil, nesouhlasí a bude i nadále požadovat navýšení honorářů a bude postupovat v rámci svých možností. Zároveň rada ARAS nabízí ČT součinnost při prosazování legislativních změn, které povedou ke zlepšení financování a ekonomické situace ČT.

BOD III. a IV.

Ředitel Myslík – pravidla pro provozovací honoráře zůstávají v platnosti podle stávající dohody. Na kratší dokumenty se vztahuje provozovací honorář za scénář 10%, režie má tuto odměnu vypořádanu jednorázově. U hodinových dokumentů zůstává u scénáře 10%, u režie 15% při každém užití. Změnilo se jenom rozdělení právní, odměna je nyní složena takto: za užití díla (licence) 70% a za vytvoření díla 30%. Změnil se tedy poměr licence a výkonu. ARAS nesouhlasí s touto změnou jednak z důvodu rizika, že pokud se budou provozovací honoráře počítat z výkonu, dojde k reálnému vysokému poklesu provozovacích honorářů a tím i celkové odměny za dílo. Rovněž tímto krokem ČT de facto přiznává režisérům a scenáristům podstatně nižší podíl výkonu na díle a tudíž toto ocenění za výkon považuje ARAS za nemorální a dehonestující tyto profese.

ČT považuje stanovisko rady ARAS za zbytečně konfrontační a nevidí ve změně struktury odměny jakákoli rizika pro autory, natož dehonestaci jejich práce. ČT přistoupila na tento krok s ohledem na praxi u nezávislých producentů a přenastavila tak poměr na obvyklou míru.

(Vysvětlení : Dříve bylo rozdělení honoráře na dvě části – 30% licence za užití díla, 70% honorář za dílo. Nyní se to obrátilo, tedy za užití je 70% celkové částky a honorář za dílo je 30% z celkové částky.)

Rada ARAS trvá na svém názoru, že toto rozdělení do budoucna snižuje hodnotu autorova díla jako takovou – morálně i fakticky.

V případě, že KP nebo produkce předloží autorům smlouvu, která není v souladu s výše uvedenými pravidly, je nutné na to upozornit pana Morávka, který zjedná nápravu.

BOD V: a VI.

Jednání k tomuto bodu vedl Radomír Šofr. Vyhodnocování námětů se m.j. řídí poptávkou Programu, vyjádřenou v tříletých programových plánech a v konkrétním programovém schématu na daný rok. Program poptává pro ČT2 především velký společenský solitérní dokument 52 min. a cestopisné dokumentární cykly, pro ČT art pak velké solitéry a dokumentární cykly, a to portréty, kulturní fenomény a velká kulturní témata. Pro ČT2 a ČT1 jsou rovněž poptávány cykly v žánru docusoap a docureality.

Kratší solitérní dokumenty, 26 min., už nejsou středem zájmu a spíše mizí. Je to dáno společenským zájmem i obchodní politikou v ČR i v zahraničí.

TPS mají 3-leté programové plány k dispozici, autory s nimi mají seznamovat. Zveřejňování poptávky na webu ČT se připravuje dle specifikací odsouhlasených radou ARAS, zprovozněno by mělo být v druhé polovině roku 2016.

Další kroky

Dohoda vedení Vývoje a Rady ARAS - Jednání o hrané tvorbě se uskuteční v lednu 2016, společnou debatu o spolupráci s ČT uskutečníme na půdě ČT v únoru.

zapsal, nahrál a vypracoval: Petr Koza

redigovali: účastníci jednání Rady ARAS

redigovali: účastníci jednání za ČT